

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/B/2019/36103158107154692

**Analýza poznámok mikro účtovných jednotiek z hľadiska
užitočnosti**

Bakalárska práca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

**Analýza poznámok mikro účtovných jednotiek z hľadiska
užitočnosti**

Bakalárska práca

Štúdijný program: Účtovníctvo

Štúdijný odbor: Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva FHI

Školiteľ: Ing. Miriama Blahušiaková, PhD.

Bratislava 2019

Eubomír Rýzek

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

ABSTRAKT

RÝZEK, Ľubomír: Analýza poznámok mikro účtovných jednotiek z hľadiska užitočnosti. Bakalárska práca, Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra účtovníctva a audítorstva. Vedúci záverečnej práce: Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. Bratislava: FHI EU, 2019, 44 strán.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je podrobná analýza poznámok, ako tretej neoddeliteľnej súčasti účtovnej závierky, podnikateľských mikro účtovných jednotiek za účelom komparácie teoretických východísk pre zostavenie účtovnej závierky s praktickou aplikáciou v konkrétnych vybraných podnikateľských účtovných jednotkách. Bakalárska práca je rozdelená do 3 hlavných kapitol. Práca obsahuje 2 tabuľky a 11 obrázkov. Prvá kapitola je zameraná na teoretické charakterizovanie veľkostných skupín účtovných jednotiek, účtovnej závierky a užitočnosti informácií z účtovníctva. V druhej kapitole sú popísané cieľ a metodika práce a metódy skúmania. Tretia kapitola sa venuje dôkladnej analýze poznámok náhodne vybraných konkrétnych mikro účtovných jednotiek, analyzuje informácie vykazované v poznámkach z hľadiska užitočnosti pre používateľov informácií z účtovníctva.

Kľúčové slová: mikro účtovná jednotka, účtovná závierka, poznámky

ABSTRACT

RÝZEK, Ľubomír: The Analysis of Notes to the Financial Statements of Micro Accounting Entities as from the Usefulness Point of View. University of Economics in Bratislava, Faculty of Economic Informatics, Department of Accounting and Auditing. Thesis supervisor: Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. Bratislava: FHI EU, 2019, 44 pages.

The main goal of the bachelor thesis is a detailed analysis of the notes as the third integral part of the financial statements, business micro accounting units in order to compare the theoretical basis for the preparation of financial statements with practical application in specific selected business entities. Bachelor thesis is divided into 3 main chapters. The work contains 2 table and 11 pictures. The first chapter focuses on the theoretical characterization of size groups of accounting units, financial statements and usefulness of accounting information. The second chapter describes the goals and methodology of work and methods of research. The third chapter deals with a thorough analysis of the notes of randomly selected specific micro-entities, analyzes the information reported in the notes for usefulness to users of accounting information.

Keywords: micro accounting entity, financial statement, notes to the financial statements

Obsah

Úvod.....	7
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	8
1.1 Právna úprava v Slovenskej republike	8
1.2 Veľkostné skupiny účtovných jednotiek.....	9
1.3 Charakteristika účtovnej závierky	11
1.3.1 Povinnosti účtovnej jednotky vo vzťahu k účtovnej závierke	12
1.3.2 Výkazy účtovnej závierky	13
1.3.3 Poznámky ako súčasť účtovnej závierky	14
1.4 Osobitosti účtovnej závierky mikro účtovnej jednotky	17
1.5 Kvalitatívne charakteristiky účtovných informácií.....	20
2 Ciele práce, metodika práce a metódy skúmania	23
3 Analýza informácií prezentovaných v účtovnej závierke	25
3.1 Súvaha mikro účtovných jednotiek.....	25
3.2 Výkaz ziskov a strát mikro účtovných jednotiek	27
3.3 Poznámky mikro účtovných jednotiek.....	27
3.4 Výsledky analýzy poznámok mikro účtovných jednotiek	39
Záver	41
Zoznam použitej literatúry	43

Úvod

Od prvého januára 2015 v súvislosti s transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu delíme v Slovenskej republike účtovné jednotky do troch veľkostných kategórií, a to na mikro, malé a veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu. Slovenská republika nevytvorila samostatnú kategóriu pre stredne veľké účtovné jednotky. Tieto účtovné jednotky sa riadia rovnakými pravidlami ako veľké účtovné jednotky. Hlavným cieľom zavedenia veľkostných skupín účtovných jednotiek bola myšlienka „najskôr myslieť na malých“, a teda zníženie, resp. odstránenie administratívnej záťaže, zjednodušenie účtovania a vykazovania pre mikro účtovné jednotky.

Každá veľkostná skupina účtovných jednotiek vykazuje odlišné informácie v účtovnej závierke, tieto požiadavky sú upravené v opatrení o účtovnej závierke pre konkrétnu veľkostnú skupinu. Účtovná závierka mikro účtovnej jednotky obsahuje menej informácií, ako účtovné závierky malej a veľkej účtovnej jednotky. V našej bakalárskej práci sa venujeme analýze účtovnej závierky tých účtovných jednotiek, ktoré majú najmenšie požiadavky na vykazovanie informácií, a to konkrétne mikro účtovných jednotiek. Hodnotili sme predovšetkým tretiu neoddeliteľnú súčasť účtovnej závierky – poznámky. Poznámky sú veľmi dôležité pre zachovanie verného a pravdivého obrazu účtovníctva. Poskytujú doplňujúce informácie k súvahe a výkazu ziskov a strát, ktoré sú dôležité pri prijímaní ekonomických rozhodnutí používateľov informácií z účtovníctva. Táto súčasť účtovnej závierky je rovnako dôležitá ako súvaha a výkaz ziskov a strát, na čo sa často zabúda.

Aby informácie, ktoré sú uvedené v poznámkach boli užitočné musia spĺňať určité kritéria, tieto kritéria sa nazývajú aj kvalitatívne charakteristiky účtovníctva.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je podrobná analýza poznámok, ako tretej neoddeliteľnej súčasti účtovnej závierky, podnikateľských mikro účtovných jednotiek za účelom komparácie teoretických východísk pre zostavenie účtovnej závierky s praktickou aplikáciou v konkrétnych vybraných podnikateľských účtovných jednotkách. V práci sa zameriame na hodnotenie vykazovaných informácií v účtovných závierkach viacerých mikro účtovných jednotiek. Zhodnotíme ich z hľadiska užitočnosti pre používateľa informácií z účtovníctva a jeho rozhodovacie potreby.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Účtovná závierka podnikateľskej účtovnej jednotky je najdôležitejším zdrojom informácií pre používateľov účtovníctva, a to už či pre interných, alebo externých. Dozvedajú sa z nej informácie o finančnom stave účtovnej jednotky, môžu si vypočítať rôzne ukazovatele, napríklad ukazovatele rentability, zadlženosti a pod. Účtovná závierka v Slovenskej republike v sústave podvojného účtovníctva sa skladá z troch súčastí – súvahy, v ktorej sa nachádzajú údaje o majetku a zdrojoch krytia, výkazu ziskov a strát, v ktorom účtovné jednotky vykazujú svoje výnosy a náklady a poznámok, ktoré dopĺňajú tieto dva výkazy a obsahujú ďalšie doplnujúce výkazy a informácie.

1.1 Právna úprava v Slovenskej republike

V Slovenskej republike je právne upravené vedenie účtovníctva aj účtovná závierka. Jednotlivé právne normy môžeme z hľadiska hierarchie zoradiť takto (Šlosárová, 2016):

- zákony,
- opatrenia MF SR,
- metodické pokyny,
- vnútorné predpisy účtovných jednotiek.

Základným prameňom, ktorý upravuje oblasť účtovníctva je zákon č. 413/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o účtovníctve“). Tento zákon je platný pre všetky účtovné jednotky. Upravuje rozsah, spôsob, preukázateľnosť vedenia účtovníctva a účtovnej závierky.

Od 1. januára 2015 v súvislosti s transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34 z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS v znení neskorších predpisov (ďalej aj „smernica o účtovných závierkach“) do právnej úpravy v Slovenskej republike boli do zákona o účtovníctve zavedené tri veľkostné skupiny účtovných jednotiek, a to mikro, malé a veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu (Blahušiaková, 2018).

Všetky tri veľkostné skupiny účtovných jednotiek musia viesť účtovníctvo podľa zákona o účtovníctve, ale rozdiel nastáva v ich účtovných závierkach. Každá veľkostná skupina má svoje opatrenie ministerstva financií, ktoré upravuje účtovnú závierku. Mikro účtovná jednotka sa riadi opatrením MF SR z 11. decembra 2013 č. MF/15464/2013-74,

ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky“).

1.2 Veľkostné skupiny účtovných jednotiek

Od 1. januára 2015 sa účtovné jednotky na území Slovenskej republiky delia na 3 skupiny podľa veľkosti, a to:

- mikro účtovné jednotky,
- malé účtovné jednotky,
- veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu.

Slovenská republika využila možnosť nevytvoriť samostatnú kategóriu pre stredne veľké účtovné jednotky, t. j. stredne veľké účtovné jednotky sa budú riadiť rovnakými pravidlami, akými sa riadia veľké účtovné jednotky. Zatriedenie do veľkostných skupín sa týka iba niektorých subjektov a to konkrétne:

- obchodnej spoločnosti,
- družstva,
- fyzickej osoby, ktorá podniká a vedie pri tom podvojnú účtovníctvo,
- fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá je zapísaná v Obchodnom registri,
- pozemkového spoločenstva.

Rozdelenie do jednotlivých skupín je na základe troch kritérií:

- čistý obrat – podľa zákona o účtovníctve sa do čistého obratu započítavajú všetky dosiahnuté výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. Započítavajú sa aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb.
- celková suma majetku – je to suma, ktorú zistíme zo súvahy zo stĺpca „netto“ za bežné účtovné obdobie, a táto suma predstavuje účtovnú hodnotu majetku.
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov – vypočíta sa ako priemer koncových stavov v jednotlivých štvrtrokoch účtovného obdobia.

V tabuľke č. 1 sú znázornené jednotlivé veľkostné kritéria, na základe ktorých sa účtovné jednotky delia do veľkostných skupín

Tabuľka č. 1 Kritéria na rozdelenie do veľkostných skupín

Účtovná jednotka	Celková suma majetku (v tis. €)	Čistý obrat (v tis. €)	Priemerný prepočítaný počet zamestnancov
Mikro	≤ 350	≤ 700	≤ 10
Malá	> 350	> 700	> 10
	$\leq 4\,000$	$\leq 8\,000$	≤ 50
Veľká	$4000 >$	$8000 >$	$50 >$

Zdroj: vlastné spracovanie podľa zákona o účtovníctve

Účtovná jednotka povinne testuje tieto podmienky za dve bezprostredne po sebe nasledujúce účtovné obdobia. Ak nastane nespĺňanie týchto kritérií účtovná jednotka od nasledujúceho účtovného obdobia zmení svoje zatriedenie podľa toho, do akej skupiny patrí.

Mikro účtovná jednotka má zo zákona možnosť zostavovať účtovnú závierku ako malá účtovná jednotka, keď sa tak rozhodne. Novovzniknutá účtovná jednotka sa zaradí do veľkostnej skupiny podľa svojho rozhodnutia a zostáva tam aj v bezprostredne nadväzujúcom účtovnom období.

Cieľom zavedenia veľkostných skupín bolo odstránenie administratívnej záťaže, zjednodušenie účtovania a vykazovania pre mikro účtovné jednotky. Medzi najväčšie pozitíva patrí:

- zjednodušenie účtovnej závierky,
- nové pravidlá pre register účtovných závierok,
- jednoduchšie postupy účtovania a oceňovania.

Mikro účtovná jednotka podľa zákona o účtovníctve § 25 ods. 7 oceňuje cenné papiere kúpené na obchodovanie obstarávacou cenou. Účtovná jednotka ani nebude tieto cenné papiere preceňovať reálnou hodnotou k poslednému dňu účtovného obdobia. Podľa § 27 ods. 11 sa ustanovuje oslobodenie od oceňovania reálnou hodnotou a metódou vlastného imania ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka aj pre mikro účtovnú jednotku. Oslobodenie sa netýka oceňovania majetku a záväzkov z dôvodu zániku účtovnej jednotky bez likvidácie (zákon o účtovníctve § 25, § 27).

Mikro účtovná jednotka nemusí účtovať o časovom rozlíšení nákladov a výnosov, ak sa jedná o nevýznamnú sumu a plnenie sa každoročne opakuje.

Mikro účtovná jednotka nemá povinnosť účtovať o odloženej dani z príjmu.

1.3 Charakteristika účtovnej závierky

Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú. Obsahuje povinné náležitosti, medzi ktoré patrí napr. obchodné meno účtovnej jednotky, sídlo, IČO, deň, ku ktorému sa zostavuje, deň zostavenia, obdobie, za ktoré sa zostavuje, podpisový záznam a iné údaje.

Riadna účtovná závierka sa zostavuje k poslednému dňu účtovného obdobia. Môže to byť 31. 12., ak účtovná jednotka používa účtovné obdobie kalendárny rok, alebo iný dátum, ak používa účtovné obdobie hospodársky rok. Účtovná jednotka uzatvára účtovné knihy k tomuto dátumu. Zostavuje sa za predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti účtovnej jednotky.

Mimoriadna účtovná závierka sa zostavuje vtedy, keď v účtovnej jednotke nastanú mimoriadne skutočnosti a podľa zákona o účtovníctve má účtovná jednotka povinnosť zostaviť mimoriadnu účtovnú závierku. Zostavuje sa vždy keď účtovná jednotku uzavrela knihy k inému dňu ako k poslednému dňu účtovného obdobia. Zostavuje sa napríklad z dôvodu zániku účtovnej jednotky ku dňu zániku účtovnej jednotky, ďalej k predchádzajúcemu dňu pri zlúčení, splnutí alebo rozdelení účtovnej jednotky alebo dňu predchádzajúcemu dňu vstupu do likvidácie.

Priebežná účtovná závierka sa zostavuje počas účtovného obdobia, ak je to vyžadované osobitným predpisom. Spravidla sa priebežná účtovná závierka zostavuje za obdobie štvrťroka, ale môže to byť aj za polročné obdobie. Účtovná jednotka neuzatvára účtovné knihy pri priebežnej účtovnej závierke. Vykonáva sa aj inventarizácia, ale iba z dôvodu úpravy ocenenia hodnoty majetku, vytvárajú sa napr. rezervy alebo opravné položky, pričom účtovná jednotky využíva platné účtovné zásady a účtovné metódy.

Individuálna účtovná závierka je zostavená len za jednu účtovnú jednotku. Naopak konsolidovaná účtovná závierka sa zostavuje za viac účtovných jednotiek naraz.

1.3.1 Povinnosti účtovnej jednotky vo vzťahu k účtovnej závierke

Účtovná jednotka musí zostaviť účtovnú závierku najneskôr do 6 mesiacov od dňa, ku ktorému sa zostavuje, ak osobitný predpis neustanovuje inak (zákon o účtovníctve § 17). V Slovenskej republike musí podnikateľská účtovná jednotka účtovnú závierku správcovi dane do dňa podania daňového priznania, čo je 3 mesiace odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Môže však požiadať o odloženie daňovej povinnosti o 3 mesiace, resp. 6 mesiacov.

Riadnu účtovnú závierku, resp. mimoriadnu účtovnú závierku musí mať overenú audítorom účtovná jednotka, ktorá je obchodnou spoločnosťou a povinne vytvára základné imanie, resp. družstvo, ak ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie boli splnené aspoň 2 z týchto podmienok, a to do 1 roka po skončení účtovného obdobia (zákon o účtovníctve § 19):

- celková suma majetku presiahla 1 000 000 eur,
- čistý obrat presiahol 2 000 000 eur,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov presiahol 30.

Z tabuľky 1 vidíme, že mikro účtovné jednotky nespĺňajú tieto podmienky a teda nemajú povinnosť mať účtovnú závierku overenú audítorom. Účtovnú závierku overenú audítorom musia mať iba v prípade, ak to ustanovuje osobitný predpis, resp. ak sú cenné papiere týchto jednotiek prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu (Zákon o účtovníctve, § 7).

Účtovná jednotka musí predložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku na preskúmanie a schválenie príslušnému orgánu, a to do 6 mesiacov od skončenia účtovného obdobia (Obchodný zákonník, § 40).

Účtovnú závierku schvaľuje príslušný orgán, ktorým je (Šlosárová & Blahušiaková 2017):

- v akciovej spoločnosti valné zhromaždenie akcionárov,
- v spoločnosti s ručením obmedzeným valné zhromaždenie spoločníkov,
- v družstve členská schôdza.

Účtovná jednotka je povinná odovzdať účtovnú závierku do registra účtovných závierok a to do 6 mesiacov odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Ak účtovná jednotka nemá účtovnú závierku schválenú v lehote určenej na povinnosť uloženia do

registra účtovných závierok, ukladá do registra neschválenú účtovnú závierku. Oznámenie o dátume schválenia účtovnej závierky ukladá do registra dodatočne (Šlosárová & Blahušiaková, 2017).

1.3.2 Výkazy účtovnej závierky

Účtovná závierka v podvojnóm účtovníctve sa skladá okrem už uvedených povinných náležitostí z troch častí:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- poznámky.

Všetky tieto súčasti tvoria jeden celok.

Súvaha je výkaz, ktorý obsahuje údaje o výške a štruktúre majetku, vlastného imania a záväzkov v peňažnom vyjadrení k poslednému dňu účtovného obdobia za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Je štruktúrovaná do 2 častí: strana aktív a strana pasív. Na strane aktív sa nachádza majetok a na strane pasív sa vykazuje vlastné imanie a záväzky. Je zostavovaná a prezentovaná v horizontálnej forme. Jej štruktúra a obsah je stanovený vzormi, ktoré sú súčasťou prílohy opatrenia o účtovnej závierke. Jej zloženie a názvy jednotlivých súvahových položiek sa nemôžu meniť, modifikovať, pridávať nové resp. odoberať jednotlivé súvahové položky. V prílohe opatrenia o účtovnej závierke sa nachádzajú samostatné vzory pre:

- riadnu a mimoriadnu účtovnú závierku,
- priebežnú účtovnú závierku.

Jeden riadok súvahy je označovaný ako súvahová položka. Platí pravidlo, že nie každá súvahová položka predstavuje jeden syntetický alebo analytický účet, zvyčajne sa vykazujú skupiny účtov s rovnakými vlastnosťami ako jedna súvahová položka, okrem toho má súvaha aj rôzne súhrnné riadky. Súčty súvahových položiek sú vykazované v eurách.

Pod vertikálnou štruktúrou súvahy si môžeme predstaviť poradie jednotlivých súvahových položiek. Vztahuje sa to na členenie majetku a zdrojov majetku z dôvodu vykazovania v súvahe. Naopak horizontálna štruktúra súvahy je spojená s oceňovaním jednotlivých druhov majetku a zdrojov majetku (Šlosárová, 2016)

Výkaz ziskov a strát je výkaz, v ktorom je objasnená tvorba výsledku hospodárenia konkrétnej účtovnej jednotky. Zostavuje sa za presne určené účtovné obdobie a vykazujú sa

v ňom výnosy a náklady a taktiež výsledok hospodárenia, ktorý je tvorený týmito výnosmi a nákladmi, v správnom členení na výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti a výsledok hospodárenia z finančnej činnosti.

Výkaz ziskov a strát je prepojený so súvahou položkou *Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení*, ktorá sa nachádza v súvahe ako súčasť vlastného imania a vo výkaze ziskov a strát je to rozdiel výnosov a nákladov.

Výkaz ziskov a strát má takisto ako súvaha vymedzenú štruktúru a obsah vzormi, ktoré sú zverejnené ako príloha v opatrení o účtovnej závierke. Jeden riadok výkazu ziskov a strát má označenie položka výkazu ziskov a strát, alebo tiež výsledková položka. Zloženie a názvy jednotlivých položiek výkazu ziskov a strát sa nemôžu meniť, modifikovať, pridávať resp. odoberať jednotlivé položky.

Opatrenie o účtovnej závierke obsahuje samostatný vzor výkazu ziskov a strát pre:

- riadnu a mimoriadnu účtovnú závierku,
- priebežnú účtovnú závierku.

Základnú časť položiek výkazu ziskov a strát tvoria (Šlosárová, 2016):

- výnosové položky - sú také, ktoré predstavujú sumy z účtov výnosov, a
- nákladové položky - sú také, ktoré predstavujú sumy z účtov nákladov.

Základný zdroj na zostavenie výkazu ziskov a strát sú konečné stavy účtov účtovných tried 5 – Náklady a 6 – Výnosy. Triedenie nákladov a výnosov vo vzťahu k jednotlivým častiam výsledku hospodárenia sa pretransformuje aj do výkazu ziskov a strát.

Aj výkaz ziskov a strát má svoju vertikálnu a horizontálnu štruktúru. Horizontálna štruktúra znamená, že položka výkazu ziskov a strát je vykázaná za dve bezprostredne nasledujúce účtovné obdobia (bežné a bezprostredne predchádzajúce). Výkaz ziskov a strát má vertikálnu (stĺpcovú) štruktúru, čo znamená, že výnosové a nákladové položky sa vykazujú pod sebou podľa požadovaného poradia, ktoré nadväzuje na usporiadanie účtovných tried 5 a 6.

1.3.3 Poznámky ako súčasť účtovnej závierky

Obsah poznámok ako tretej, neoddeliteľnej súčasti účtovnej závierky upravuje zákon o účtovníctve v § 18 ods. 5 v opatrení o účtovnej závierke. Poznámky ako súčasť účtovnej závierky obsahujú informácie, ktoré vysvetľujú alebo dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát. Môžu takisto obsahovať aj iné výkazy a informácie, ktoré ich vysvetľujú. Sú dôležité pre používateľov informácií z účtovníctva, pretože sú významným zdrojom informácií.

Výkazy, ktoré zostavujú v rámci poznámok veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu sú:

- prehľad peňažných tokov,
- prehľad o pohybe vlastného imania.

V opatrení o účtovnej závierke je vymedzený obsah poznámok účtovných jednotiek, nie však ich forma. V poznámkach sa vykazujú aj:

- informácie, ktoré sa týkajú používania účtovných zásad a účtovných metód, prípadne zmena týchto metód medzi účtovnými obdobiami,
- iné informácie podľa požiadaviek ustanovených v zákone o účtovníctve a v opatrení o účtovnej závierke,
- informácie o skutočnostiach, ktoré ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, účtovná jednotka nevykazuje v účtovníctve, ale ich dôsledky by mohli ovplyvniť finančnú situáciu účtovnej jednotky,
- iné aktíva – rozumie sa tým aktívum, ktoré nespĺňa požiadavky na zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy,
- iné pasíva – rozumie sa tým pasívum, ktoré nespĺňa požiadavky na zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy.

Účtovná jednotka, ktorá je subjektom verejného záujmu a veľká účtovná jednotka uvádza v poznámkach aj určenie a sumu vzniknutých nákladov voči audítorskej spoločnosti alebo štatutárnemu audítorovi za účtovné obdobie v členení na náklady za (Šlosárová, 2016):

- overenie účtovnej závierky,
- uisťovacie audítorské služby s výnimkou overenia účtovnej závierky,
- daňové poradenstvo,
- ostatné neaudítorské služby.

Poznámky podnikateľských účtovných jednotiek sú rozdielne v závislosti od toho, do ktorej veľkostnej skupiny účtovná jednotka patrí, líšia sa v rozsahu aj v obsahu. Jednotlivé opatrenia o účtovných závierkach dodržiavajú koncepciu smernice o účtovných závierka a to „myslieť na malých“ tým, že v poznámkach mikro účtovnej jednotky je povinnosť vykazovať najmenej informácii, v poznámkach malej účtovnej jednotky už je treba vykazovať viac informácií a pri poznámkach veľkej účtovnej jednotky sa pridávajú ešte ďalšie, podrobnejšie informácie.

Tabuľka č. 2 zobrazuje základné obsahové členenie poznámok podľa veľkostných skupín. V nej môžeme vidieť rozdiely vykazovania informácií v poznámkach medzi veľkostnými skupinami účtovných jednotiek.

Tabuľka č. 2 Obsahové členenie poznámok podľa veľkostných skupín

Mikro účtovná jednotka	Malá účtovná jednotka	Veľká účtovná jednotka
Čl. I Všeobecné údaje	Čl. I Všeobecné informácie Čl. II Informácie o orgánoch spoločnosti	Čl. I Všeobecné informácie
Čl. II Informácie o prijatých postupoch	Čl. III Informácie o prijatých postupoch	Čl. II Informácie o prijatých postupoch
Čl. III Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát	Čl. IV Informácie ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát	Čl. III Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu
		Čl. IV Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú výkaz ziskov a strát
	Čl. V Informácie o iných aktívach a iných pasívach	Čl. V Informácie o iných aktívach a iných pasívach
	Čl. VI Udalosti, ktoré nastali po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	Čl. VI Udalosti, ktoré nastali po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka
		Čl. VII (Tento článok nemá nadpis. Jeho obsahom sú informácie o transakciách medzi vykazujúcou účtovnou jednotkou a spriaznenými osobami.)
	Čl. VII Ostatné informácie	Čl. VIII Ostatné informácie
		Čl. IX Prehľad o pohybe vlastného imania
		Čl. X

Zdroj: ŠLOSÁROVÁ, A. : Analýza účtovnej závierky. Doplňujúci učebný text. Bratislava: EKONÓM, 2016 134 s., ISBN: 978-80-225-4222-7

Ako môžeme vidieť z tabuľky č. 2 povinnosť zostavovať prehľad o pohybe vlastného imania a prehľad peňažných tokov má len veľká účtovná jednotka.

1.4 Osobitosti účtovnej závierky mikro účtovnej jednotky

Všetky tri veľkostné skupiny účtovných jednotiek vedú účtovníctvo rovnako podľa opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov. Napriek tomu má každá z týchto typov účtovných jednotiek svoje vlastné opatrenie na zostavenie účtovnej závierky. Jednotlivé informácie, ich rozsah, usporiadanie, označovanie a obsahové vymedzenie, ktoré vykazujú v účtovnej závierke, sú preto rozdielne. Dôvodom týchto rozdielov je implementácia smernice o účtovných závierkach do právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike. Hlavným cieľom tejto smernice je tzv. „myslieť na malých“ a uľahčiť proces prípravy a zostavenia účtovnej závierky najmä pre menšie podnikateľské jednotky (Blahušiaková, 2018).

Rozdiely sú vo všetkých troch súčiastiach účtovnej závierky. Súvaha malej a veľkej účtovnej jednotky sa nelíši, ale súvaha mikro účtovnej jednotky už má inú štruktúru na rozdiel od veľkej a malej účtovnej jednotky. Rozdiely sú vo vertikálnom aj horizontálnom členení. V horizontálnej štruktúre súvahy veľkej a malej účtovnej jednotky na strane aktív sa nachádzajú 3 časti (stĺpce), prvý stĺpec sa delí na brutto – časť 1 a korekcia – časť 2, ďalší stĺpec je netto 2, a posledný stĺpec je netto 3. V časti brutto – časť 1 sa nachádza informácia o ocenení majetku v čase, keď účtovná jednotka nadobudla tento majetok. Toto ocenenie je upravené zákonom o účtovníctve a majetok môže byť obstarávaný obstarávacou cenou, reálnou hodnotou, vlastnými nákladmi alebo menovitou hodnotou. V položke korekcia – časť 2 sa nachádza úprava ocenenia majetku ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Táto korekčná položka má 2 typy:

- také, ktoré znižujú trvalo ocenenie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, t. j. oprávky k majetku,
- také, ktoré predstavujú úpravu účtovnej hodnoty majetku, ak existuje opodstatnený predpoklad poklesu skutočnej hodnoty majetku pod účtovnú hodnotu, t. j. opravné položky k majetku.

Netto časť 2 obsahuje účtovnú hodnotu majetku, t. j. taká hodnota, ktorú vypočítame ako vstupná cena majetku znížená o oprávky a opravné položky k majetku. V časti netto 3 účtovné jednotky vykazujú hodnoty majetku za bezprostredne predchádzajúce obdobie v účtovnej hodnote. V súvahe mikro účtovnej jednotky na strane aktív sa nachádzajú iba 2 stĺpce s hodnotami a to sú netto 1 a netto 2. V stĺpci netto 1 účtovná jednotka vykazuje hodnotu majetku za bežné účtovné obdobie už upravenú o oprávky a opravné položky. V stĺpci netto 2 sa nachádzajú údaje o účtovnej hodnote majetku z bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia. Na strane pasív v horizontálnej štruktúre súvahy nie je rozdiel medzi jednotlivými veľkostnými skupinami účtovných jednotiek.

Vo vertikálnom členení súvahy veľkej a malej účtovnej jednotky na strane aktív sa nachádza viac súvahových položiek. Vo väčšine prípadov ide o jednotlivý druh majetku – oprávky a opravné položky k tomuto majetku. Ale v súvahe mikro účtovnej jednotky na strane aktív sa agregujú súvahové položky, t. z. že na jednom riadku v súvahe sa vykazuje viac položiek majetku. Vo vertikálnej štruktúre súvahy na strane pasív je medzi súvahami mikro a malej, veľkej účtovnej jednotky rovnaký rozdiel ako na strane aktív, a teda že viacej súvahových položiek zo súvahy veľkej a malej jednotky sa agreguje do jednej súvahovej položky mikro účtovnej jednotky.

Výkaz ziskov a strát je takisto ako súvaha rovnaký pre veľké aj malé účtovné jednotky. Rozdiel nastáva iba v prípade mikro účtovných jednotiek. Horizontálna štruktúra je rovnaká pre všetky 3 veľkostné skupiny účtovných jednotiek. Nachádzajú sa tam iba 2 stĺpce a to sú výsledkové položky za 2 bezprostredne po sebe nasledujúce účtovné obdobia (bežné a bezprostredne predchádzajúce). Vo vertikálnej štruktúre je podobný rozdiel ako v súvahe, teda že viacero položiek je vo výkaze ziskov a strát mikro účtovnej jednotky zlúčených do jednej položky, niektoré položky sa tam ani nenachádzajú, napríklad riadok čistý obrat (časť účtovej triedy 6 podľa zákona), daň z príjmov odložená.

Ďalšou požiadavkou podľa § 4 opatrenia o účtovnej závierke je uvádzať v poznámkach informácie, ktoré sa účtovná jednotka dozvedela do dňa zostavenia účtovnej jednotky a má pre ne obsahovú náplň ustanovenú opatrením o účtovnej závierke. Mikro účtovná jednotka sa môže rozhodnúť, že uvedie informácie pre používateľov aj nad rámec stanovenej obsahovej náplne.

Mikro účtovná jednotka uvádza v poznámkach iba údaje za bežné obdobie. Tu nastáva rozdiel oproti malým a veľkým účtovným jednotkám, ktoré uvádzajú informácie za bežné účtovné obdobie, ale ak existuje údaj na porovnanie, tak uvádzajú aj informácie za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Informácie v poznámkach mikro účtovných

jednotiek sa uvádzajú v celých eurách. Takisto to platí aj pre ostatné veľkostné skupiny účtovných jednotiek, ale veľké účtovné jednotky sa môžu rozhodnúť, že budú uvádzať informácie v eurách so zaokrúhlením na dve desatinné miesta, t. j. v eurocentoch.

Opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky upravuje iba obsah poznámok nie však ich štruktúru. Účtovné jednotky si sami tvoria štruktúru poznámok. Často využívajú prednastavené výstupy z účtovných programov alebo sa často využívajú aj tabuľky, ktoré dopĺňajú opisom.

Obsahovú náplň sme ukázali už v tabuľke č. 2, teraz trochu rozoberieme jednotlivé články pre mikro účtovnú jednotku.

V článku I – Všeobecné údaje účtovné jednotky uvádzajú názov právnickej osoby a jej sídlo, alebo meno a bydlisko fyzickej osoby. Ak je účtovná jednotka členom konsolidovaného celku, uvádza tu aj informácie o tomto konsolidovanom celku, účtovnú jednotku, ktorá zostavuje účtovnú závierku za tú skupinu účtovných jednotiek, ktorej súčasťou je aj táto účtovná jednotka. Posledná náležitosť, ktorá sa nachádza v prvej časti poznámok, je priemerný prepočítaný počet zamestnancov.

Článok II – Informácie o prijatých postupoch je obsiahlejší, obsahuje informácie o prijatých postupoch. V prvej časti tohto článku účtovná jednotka informuje, či je účtovná závierka zostavená za splnenia predpokladu na nepretržité pokračovanie v činnosti podniku. Ďalej sa uvádza spôsob ocenenia jednotlivých druhov majetku a záväzkov. Podľa odseku 3 musí účtovná jednotka opísať spôsob odpisovania dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, pričom sa uvádza doba odpisovania, použitá sadzba a metóda odpisovania pre jednotlivé druhy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Ak účtovná jednotka zmenila používanie účtovných zásad a účtovných metód, musí to uviesť v tejto časti aj s dôvodom, prečo tak spravila a s vyčíslením na zmenu finančnej hodnoty majetku, vlastného imania, záväzkov a výsledku hospodárenia. Vykazuje aj informácie o dotáciách, ktoré dostala a ich ocenenie v účtovníctve. V článku II sa nakoniec vykazujú aj informácie o opravách významných chýb minulých období s vyčíslením ich vplyvu na nerozdelený zisk alebo neuhradenú stratu minulých období. Účtovná jednotka môže uviesť aj informácie o opravách nevýznamných chýb a ich vplyve na nerozdelený zisk alebo neuhradenú stratu minulých období.

Článok III – Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát, je poslednou časťou poznámok mikro účtovných jednotiek. V tejto časti sa vykazujú informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát. Účtovné jednotky tu vykazujú informácie o nákladoch a výnosoch, ktoré majú veľký rozsah alebo sú výnimočné,

napr. výnosy z predaja podniku. Uvádzajú sa aj informácie o záväzkoch s dobou splatnosti väčšou ako 5 rokov, o zabezpečených záväzkoch, opis a spôsob zábezpeky týchto záväzkov. Ďalšou súčasťou sú informácie o vlastných akciách, o dôvode nadobudnutia vlastných akcií, ich menovitá hodnota a počet nadobudnutých vlastných akcií a percentuálny podiel na upísanom základnom imaní. Podľa ods. 4 sú to informácie o orgánoch účtovnej jednotky, výške jednotlivých druhov záruk, poskytnutých pôžičiek, ktoré boli poskytnuté členom orgánov účtovnej jednotky, hlavné podmienky poskytnutých záruk a pôžičiek, celkovej sume použitých finančných prostriedkov, ktoré boli použité na súkromné účely členmi orgánov. Ďalej sa vykazujú informácie o povinnostiach účtovnej jednotky, konkrétne o celkovej sume finančných povinností účtovnej jednotky, ktoré nevykazuje v súvahe, ale sú potrebné na zhodnotenie finančnej situácie podniku, celkovej sume významných podmienených záväzkov, opise týchto povinností a záväzkov, opise významných povinností vyplývajúcich z dôchodkových programov pre zamestnancov účtovnej jednotky. V poslednom odseku sa hovorí o informáciách pri udelení osobitného alebo výlučného práva, ktorým sa stanovilo právo poskytovať služby vo verejnom záujme, uvádza sa aj náhrada za túto činnosť v akejkoľvek forme.

Okrem týchto povinných informácií sa mikro účtovná jednotka môže rozhodnúť, že bude uvádzať povinnosti nad rámec zákona o účtovníctve a opatrenia o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky.

1.5 Kvalitatívne charakteristiky účtovných informácií

Informácie vykazované v účtovnej závierke používajú rôzne skupiny záujemcov. Týchto záujemcov môžeme rozdeliť na dve skupiny: používatelia a ostatní zájemci. Používatelia prijímajú rozhodnutia na základe informácií prezentovaných v účtovnej závierke, ostatní záujemcovia neprijímajú rozhodnutia (Blahušiaková, 2018).

Používatel'ov môžeme rozdeliť na externých a interných. Externí používatelia sú takí, ktorí majú prístup iba k zverejňovaným informáciám v účtovnej závierke, môžu to byť napr. investori (súčasní a potenciálni vlastníci), zamestnanci, konkurenčné podniky, dodávatelia a iní veritelia, banky a iní finanční veritelia, štát a daňové úrady, akcionári atď. Interní používatelia majú prístup okrem informácií v účtovnej závierke aj k ďalším podrobnejším informáciám, napr. bežnému účtovníctvu. Interní používatelia sú manažéri a osoby, ktoré sú zodpovedné za finančné riadenie účtovnej jednotky.

Podľa zákona o účtovníctve musia byť informácie v účtovnej závierke považované za užitočné, pričom sa posudzujú podľa významnosti. Aby boli považované za významné musia byť zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé, včasné a úplné. Tieto vlastnosti označujeme ako kvalitatívne charakteristiky účtovníctva. Tieto charakteristiky sú povinné aj podľa § 4 opatrenia o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky.

Poznámky sú veľmi dôležité pri prijímaní ekonomických rozhodnutí. Základnou požiadavkou pri tvorbe poznámok je podľa § 4 opatrenia o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky, že informácie, ktoré mikro účtovná jednotka uvádza v poznámkach, musia byť užitočné, významné, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé.

Informáciu môžeme považovať za významnú vtedy, keď by jej neuvedenie alebo chybné uvedenie účtovnou jednotkou v poznámkach mohlo ovplyvniť úsudok alebo rozhodnutie používateľov účtovníctva.

Zrozumiteľná informácia je taká informácia, ktorej dokáže porozumieť osoba, ktorá má dostatočné znalosti o účtovnej jednotke. Zrozumiteľnosť sa taktiež dosahuje tak, že účtovná jednotka vedie účtovníctvo v štátnom jazyku. Obsah jednotlivých účtovných prípadov sa dá bezpečne a zreteľne určiť v nadväznosti na použité účtovné zásady a účtovné metódy.

Porovnateľné informácie v účtovnej závierke sú zabezpečené vtedy, ak účtovná jednotka používa účtovné zásady a účtovné metódy minimálne v dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach, je zabezpečený predpoklad nepretržitého fungovania účtovnej jednotky a nenastáva žiadna iná skutočnosť, ktorá by mohla tento predpoklad prerušiť.

Aby bola informácia spoľahlivá, musí účtovná závierka obsahovať pravdivé a verné zobrazenie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii v podniku. Spoľahlivé informácie musia byť úplné a včasné. Včasnosť zabezpečuje účtovná jednotka tak, že vyhotoví účtovnú závierku najneskôr do 6 mesiacov od posledného dňa účtovného obdobia, ak osobitný predpis nevyžaduje inak.

Aby boli informácie v účtovnej závierke užitočné, musí účtovná jednotka dodržiavať účtovné zásady a účtovné metódy platné podľa právnej úpravy. Najdôležitejšou účtovnou zásadou je zásada verného a pravdivého zobrazenia. Túto zásadu ďalej dopĺňajú iné účtovné zásady napr. zásada bilančnej kontinuity, aktuálny princíp, zásada opatrnosti, kontinuita používania účtovných zásad a účtovných metód a pod.

Ak by neexistovali rovnaké účtovné zásady a pravidlá vykazovania v účtovnej závierke pre všetky účtovné jednotky rovnakého typu, stali by sa účtovné závierky

jednotlivých účtovných jednotiek rovnakého typu neporovnateľné a teda by stratili svoju užitočnosť. Čiže prostredníctvom dodržiavania účtovných zásad a účtovných metód sa zabezpečí význam účtovníctva v schopnosti byť zdrojom informácií o finančnej stránke účtovnej jednotky. Nazývame to aj komunikačná zložka účtovníctva.

Zatiaľ čo účtovné zásady predstavujú princípy, ktoré treba pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky manažmentom účtovnej jednotky, resp. hlavným účtovníkom dodržiavať, kvalitatívne charakteristiky predstavujú vlastnosti, ktoré od účtovných informácií a teda aj od informácií prezentovaných v účtovnej závierke, vyžadujú ich používatelia na uspokojenie svojich informačných potrieb (Blahušiaková, 2010).

2 Ciele práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom bakalárskej práce je podrobná analýza poznámok, ako tretej neoddeliteľnej súčasti účtovnej závierky, podnikateľských mikro účtovných jednotiek za účelom komparácie teoretických východísk pre zostavenie účtovnej závierky s praktickou aplikáciou v konkrétnych vybraných podnikateľských účtovných jednotkách. Budeme vychádzať z právnej úpravy stanovujúcej obsahovú náplň poznámok, a analyzujeme požiadavky právnej úpravy ku konkrétnym náhodne vybraným mikro účtovným jednotkám. Dôraz kladieme na porovnanie teoretického východiska pre zostavenie a poznámok s poznámkami konkrétnych podnikateľských mikro účtovných jednotiek. Následne zhodnotíme užitočnosť prezentácie vykazovaných informácií v poznámkach pre používateľov informácií z účtovníctva a posúdime možné návrhy na zvýšenie vypovedacej schopnosti tejto účtovnej jednotky.

Bakalárska práca je rozdelená na tri kapitoly. V prvej časti bakalárskej práce sme sa zamerali na podmienky pre zatriedenie do veľkostných skupín účtovných jednotiek, ako aj charakterizovanie účtovnej závierky, prečo sa zostavuje, kedy sa zostavuje, za aké obdobie sa zostavuje a opíšeme aj všetky tri súčasti účtovnej závierky – súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. Uviedli sme osobitosti účtovania a zostavovania účtovnej závierky mikro účtovných jednotiek, takisto sme uviedli aj povinnosti mikro účtovných jednotiek pri zostavovaní poznámok a ich obsahovú náplň podľa slovenskej právnej úpravy.

V ďalšej kapitole si náhodne vyberieme určitý počet mikro účtovných jednotiek a prakticky zanalyzujeme ich účtovné závierky. Zanalyzujeme všetky tri súčasti účtovnej závierky, zameriame sa najmä však na poznámky. Porovnáme požiadavky slovenskej právnej úpravy s konkrétnymi účtovnými závierkami. Zhodnotíme, či mikro účtovné jednotky vykazujú informácie v súlade s právnou úpravou, resp. či vykazujú všetky požadované informácie. Následne zhodnotíme, či sú tieto informácie užitočné pre používateľov informácií z účtovníctva.

Na dosiahnutie hlavného cieľa sme si stanovili nasledujúce čiastkové ciele:

- zistiť obsahové požiadavky stanovené legislatívnou úpravou v Slovenskej republike,
- analyzovať účtovné závierky a zistiť, ktoré informácie zo súvahy a výkazu ziskov a strát sú nejasné a mali by byť ďalej vysvetlené v poznámkach,
- zhodnotiť užitočnosť vykazovaných informácií v poznámkach,

- analyzovať správnosť vykazovania informácií v poznámkach.

Na vypracovanie tejto práce sme použili metódy skúmania ako:

- **analýza** - túto metódu sme využili v praktickej časti, v ktorej sme skúmali formu a obsahovú náplň poznámok,
- **syntéza** – túto metódu sme použili na spojenie teoretických poznatkov z teoretickej časti s praktickými poznatkami z praktickej časti,
- **dedukcia** – pomocou tejto metódy sme poukázali na nedostatky v poznámkach konkrétnych účtovných jednotkách a navrhli sme riešenie na ich odstránenie. Vychádzali sme z platnej právnej úpravy tvorby poznámok nadobudnutých štúdiom odbornej literatúry.

3 Analýza informácií prezentovaných v účtovnej závierke

V rámci spracovania bakalárskej práce sme analyzovali mikro účtovné jednotky, ktoré sme náhodne vybrali na portáli finstat.sk. Vyberali sme také účtovné jednotky, ktoré spĺňali zatriedenie medzi mikro účtovné jednotky prepočítaným počtom zamestnancov a hodnotou majetku. Pre našu analýzu sme vybrali 34 účtovných jednotiek, ktoré spĺňali tieto podmienky. Následne sme stiahli z portálu registeruz.sk ich účtovné závierky. Väčšina účtovných jednotiek z nášho výberu používa ako účtovné obdobie kalendárny rok, čiže väčšina údajov je z kalendárneho roku 2017.

Účtovné jednotky majú možnosť rozhodnúť sa, že nebudú viesť účtovníctvo a zostavovať účtovnú závierku podľa zásad pre mikro účtovné jednotky, ale pre malé účtovné jednotky, napriek tomu, že spĺňajú požiadavky na zatriedenie medzi mikro účtovné jednotky. Z našej vzorky tridsaťštyri účtovných jednotiek sa pre túto možnosť rozhodlo až štrnásť účtovných jednotiek, čo predstavuje približne 41 %. Ďalej sme analyzovali už iba účtovné jednotky, ktoré patria medzi mikro účtovné jednotky.

3.1 Súvaha mikro účtovných jednotiek

Súvaha mikro účtovnej jednotky je značne odlišná od súvahy ostatných skupín účtovných jednotiek. Na strane aktív sa vykazuje majetok mikro účtovnej jednotky. Viac druhov majetku sa agreguje podľa rovnorodosti do skupín a vykazuje sa na jednom riadku súvahy. Napr. celé účtové skupiny *11 - Materiál*, *12 – Zásoby vlastnej výroby*, *13 - Tovar spolu s účtom 314 – Poskytnuté preddavky na zásoby upravené o opravné položky* sa vykazujú ako jedna súvahová položka. To znamená, že veľké množstvo samostatných účtov sa vykazuje na jednom riadku, čo znižuje užitočnosť informácií vykazovaných v účtovnej závierke.

Mikro účtovné jednotky vykazujú majetok iba v účtovnej hodnote, čo môže zapríčiniť, že napriek tomu, že sa v súvahe vykazuje neobežný majetok s hodnotou 0, môže účtovná jednotka takýto majetok vlastniť, ale jeho účtovná hodnota je 0, pretože ho účtovná jednotka už celý odpísala. Veľa mikro účtovných jednotiek vykazovalo neobežný majetok s nulovou hodnotou, aj keď ich predmet činnosti nasvedčoval tomu, že potrebujú nejaký druh neobežného majetku. Hodnota, ktorú účtovná jednotka vykazuje v riadku 01 – Spolu majetok je jednou z podmienok pre zaradenie účtovnej jednotky do skupiny mikro účtovných jednotiek.

Dlhodobý finančný majetok vykazovala v súvahe iba jedna účtovná jednotka. Je to mikro účtovná jednotka, ktorá patrí do konsolidovaného celku, konkrétne išlo o materskú jednotku inej účtovnej jednotky. Informácie o tejto situácii upresnila v poznámkach.

Majetok niektorých mikro účtovných jednotiek tvorili iba zásoby a peniaze a účty v bankách.

V časti obežný majetok sme narazili veľakrát na účtovné jednotky, v ktorých tvorila súvahová položka na riadku 20 – Ostatné pohľadávky okolo 50 % z celkovej hodnoty krátkodobých pohľadávok. Jedna účtovná jednotka, ktorej predmet činnosti bol účtovníctvo, vykazovala záporný stav majetku finančného majetku konkrétne na riadku 22 – *Peniaze a účty v bankách*, na ktorom sa vykazujú informácie o účtoch 211, 213, 221. V takomto prípade by mala účtovná jednotka túto informáciu vykazovať na strane pasív ako krátkodobý záväzok. Pravdepodobne sa jedná o záporný stav na účte 21 – *Bankové účty*, čo súvisí s kontokorentným úverom. Túto informáciu by mala účtovná jednotka vykázat' v súvahe na strane pasív na riadku 44 – bežné bankové úvery.

Na strane pasív súvahy mikro účtovnej jednotky bola často záporná súvahová položka na riadku č. 25 – Vlastné imanie, čo bolo z dôvodu záporného výsledku hospodárenia, čiže straty v bežnom účtovnom období alebo neuhradenej straty minulých rokov. Základné imanie bolo vo väčšine prípadov na minimálnej povolenej hodnote, keďže väčšina účtovných jednotiek z našej vzorky boli spoločnosti s ručením obmedzeným, tak základné imanie bolo vo výške 5 000 eur.

Medzi záväzkami bolo viacero nejasností. Hodnota „ostatných krátkodobých záväzkov“ – riadok 42 tvorila veľakrát 80 % – 90 % z celkovej hodnoty krátkodobých záväzkov (obrázok 1). Narazili sme na účtovné jednotky, ktoré vykazovali záporné krátkodobé záväzky z obchodného styku, resp. záporné hodnoty dlhodobých záväzkov.

Obrázok 1: Krátkodobé záväzky vybranej účtovnej jednotky

B.IV.	Krátkodobé záväzky okrem rezerv, úverov a výpomoci súčet (r. 39 až r. 42)	38	3 5 5 4 1 2	2 6 6 3 8 3
B.IV.1.	Krátkodobé záväzky z obchodného styku (316A, 321A, 32XA, 322, 324, 325, 326, 32X, 475A, 476A, 478A, 479A, 47XA)	39	9 1 1 1	1 2 2 0 6
2.	Záväzky voči zamestnancom a zo sociálneho poistenia (331, 333, 336A, 33X, 479A)	40	4 5 9 1	3 8 5 6
3.	Daňové záväzky a dotácie (341A, 342A, 343A, 345A, 346A, 347A, 34XA)	41	1 2 6 2	8 7 3
4.	Ostatné krátkodobé záväzky (364, 365, 366, 367, 368A, 36X, 372A, 379, 383A, 384A, 398A, 471A, 472A, 474A, 478A, 479A, 47XA)	42	3 4 0 4 4 8	2 4 9 4 4 8

Zdroj: súvaha vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Náš názor je, že nejasné informácie, ako záporná hodnota majetku a záväzkov, by mali byť objasnené v poznámkach, takisto by mali byť vysvetlené aj informácie o významných položkách v súvahe, ako sú napr. informácie o vysokých hodnotách ostatných záväzkov.

3.2 Výkaz ziskov a strát mikro účtovných jednotiek

Vo výkaze ziskov a strát sa vykazujú výnosy a náklady, opäť sú agregované podľa rovnorodých skupín do položiek výkazu ziskov a strát. Vo výkaze ziskov a strát nás často zaujali vysoké hodnoty jednotlivých položiek výkazu ziskov a strát, napr. tržby z predaja výrobkov a služieb; ostatné výnosy z hospodárskej činnosti; spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok alebo služby, ktorých zloženie len veľmi málo účtovných jednotiek rozpisalo ďalej v poznámkach. Náš názor je, že najmä pri ostatných nákladoch z hospodárskej činnosti, službách a osobných nákladoch by mali účtovné jednotky uviesť, čo ich tvorí.

Výnosy a náklady z finančnej činnosti málokedy tvorili významnú položku výsledku hospodárenia. Hodnoty výnosov z finančnej činnosti boli zväčša zanedbateľné. Ak účtovné jednotky vykazovali výnosy a náklady na finančnú činnosť, tak vo všetkých prípadoch vykazovali záporný výsledok hospodárenia z finančnej činnosti.

Keďže sme analyzovali účtovné závierky za rok 2017 a v roku 2017 bola ešte v platnosti daňová licencia, tak daň z príjmov právnických osôb odvádzali vo výške daňovej licencie aj účtovné jednotky, ktoré dosiahli záporný výsledok hospodárenia, čiže stratu, resp. ak daňová povinnosť bola nižšia, než bola stanovená výška daňovej licencie. Platnosť daňovej licencie skončila v roku 2017. Stratu dosiahlo iba 15 % mikro účtovných jednotiek.

Prepojenie súvahy a výkazu ziskov a strát je vykonané prostredníctvom položky výkazu ziskov a strát na riadku č. 38 – výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení, ktorá je totožná so súvahovou položkou na riadku 33 – Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

3.3 Poznámky mikro účtovných jednotiek

V poznámkach, ako tretej neoddeliteľnej súčasti účtovnej závierky pre mikro účtovné jednotky, bolo viac nejasností. Mikro účtovné jednotky nemajú určenú formu poznámok, iba ich obsah. Väčšina mikro účtovných jednotiek vytvorila poznámky výstupom z účtovného softvéru napr. Omega. Z výskumu vyplynulo, že až 90 % účtovných jednotiek

zostavuje poznámky týmto spôsobom. Napriek tomu, že účtovné jednotky používali výstupy z toho istého účtovného softvéru, boli každé jedny poznámky vytvorené inak. Ostatné účtovné jednotky zostavovali poznámky v exceli alebo vo worde.

Rozsah poznámok mikro účtovných jednotiek bol rôzny, rozsah nami analyzovaných poznámok mikro účtovných jednotiek bol od 2 strán až po 11 strán, ale nie vždy kvantita predstavovala kvalitu.

V článku I – Všeobecné údaje o účtovnej jednotke v odseku 1 mikro účtovné jednotky vykazovali všetky zákonom stanovené obsahové náležitosti, niektoré viac, niektoré iba tie základné. Tie hlavné – názov právnickej osoby a jej sídlo, resp. meno a priezvisko fyzickej osoby uviedli všetky účtovné jednotky, niektoré to doplnili informáciami o dni založenia účtovnej jednotky, právnou formou, orgánmi spoločnosti, predmete činnosti, o zápise v registri.

V odseku 2 mikro účtovné jednotky v drvivej väčšine informovali používateľa, že nie sú súčasťou konsolidovaného celku, niektoré účtovné jednotky tento odsek vynechali.

Obrázok 2: Údaje o konsolidovanom celku vybranej účtovnej jednotky

Čl. I (2) Údaje o konsolidovanom celku

Čl. I (2) a) Obchod. meno a sídlo konsolidovanej účtovnej jednotky, ktorá zostavuje konsolidovanú účtovnú závierku za tú skupinu účtovných jednotiek konsolidovaného celku, ktorého súčasťou je aj účtovná jednotka:

Obchod. meno a sídlo účtovnej jednotky, ktorá je bezprostredne konsolidujúcou účtovnou jednotkou:

Čl. I (2) b) Účtovná jednotka je materskou účtovnou jednotkou

Áno Nie

Účtovná jednotka je oslobodená od povinnosti zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku a konsolidovanú výročnú správu podľa § 22

Áno Nie

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Na obrázku 2 vidíme, ako vykazovali niektoré účtovné jednotky či sú materská jednotka, alebo nie. Na výstupe z účtovného softvéru neoznačili ani možnosť áno, ani možnosť nie. Takáto informácia nie je pre používateľa informácií z účtovníctva užitočná, pretože nie je úplná, spoľahlivá a zrozumiteľná.

Podľa článku I odsek 3 všetky účtovné jednotky uvádzali v poznámkach priemerný prepočítaný počet zamestnancov. Veľa účtovných jednotiek uvádzalo celé číslo priemerného prepočítaného počtu zamestnancov. Iné zase uviedli číslo s dvomi desatinnými miestami ako stav zamestnancov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a taktiež uviedli počet

vedúcich zamestnancov z celkového počtu zamestnancov. Túto skutočnosť vykazovala každá účtovná jednotka, pretože je to jedna z podmienok, aby mohla byť účtovná jednotka zatriedená medzi mikro účtovné jednotky.

Niektoré mikro účtovné jednotky uviedli v článku I aj informácie nad rámec opatrenia o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky, a to najmä informácie o dni schválenia účtovnej závierky a právny dôvod na zostavenie účtovnej závierky. Jedna účtovná jednotka uviedla aj štruktúru spoločníkov a ich podiely na základnom imaní. Iba 15 % účtovných jednotiek uviedlo informácie nad rámec zákona.

V článku II bola prvá potrebná informácia, ktorú majú povinnosť mikro účtovné jednotky uvádzať v poznámkach, informácia, či je účtovná závierka zostavená za predpokladu, že účtovná jednotka bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti. Túto informáciu uviedli všetky účtovné jednotky, jedna účtovná jednotka uviedla, že nebude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti.

Ďalej nasleduje oceňovanie majetku, pričom informáciu o oceňovaní majetku uviedla takisto každá účtovná jednotka, ale nachádzalo sa tu viacero nezrovnalostí. Túto informáciu uvádzali účtovné jednotky vo forme tabuľky, resp. vo forme písaného textu. Pre porovnanie sme zvolili viacero účtovných jednotiek, pri ktorých ukážeme chyby, ktorých by sa mali účtovné jednotky vyvarovať.

Obrázok 3: Spôsob oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov

Čl. II (2) Spôsob oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov

Popis položky	Ocenenie majetku a záväzkov
Dlhodobý nehmotný majetok	
Dlhodobý hmotný majetok	
Dlhodobý finančný majetok	
Zásoby	cenou obstarania
Pohľadávky	nominálnou cenou
Krátkodobý finančný majetok	nominálnou cenou
Záväzky vrátane rezerv, dlhopisov, pôžičiek, úverov	
Derivátové operácie	

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Na obrázku 3 vidíme, že účtovná jednotka uviedla oceňovanie majetku len k zásobám, pohľadávkam a krátkodobému finančnému majetku. Iné účtovné jednotky uvádzali aj k majetku, resp. záväzkom informáciu, že o takomto druhu majetku, resp. zásob neúčtujú, preto neuvádzajú informáciu o oceňovaní. Ďalšou nepresnosťou je uvádzanie

termínov ako „cena obstarania“ a „nominálna cena“ tieto názvy sú v slovenskej právnej úprave účtovníctva zastarané, resp. neaktuálne. Táto účtovná jednotka účtuje o záväzkoch, resp. rezervách, ale neuvádza, ako ich oceňuje v účtovníctve. Tieto nesprávne označenia oceňovacích veličín použilo až 15 % účtovných jednotiek z nášho prieskumu.

Obrázok 4: Spôsob oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov 2

2. Spôsob oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov, a to:

Názov položky	Spôsob oceňovania
Dlhodobý nehmotný majetok:	Obstarávacia cena
Dlhodobý hmotný majetok:	Obstarávacia cena
Dlhodobý finančný majetok:	Obstarávacia cena
Zásoby obstarané kúpou:	Obstarávacia cena
Zásoby vytvorené vlastnou činnosťou:	Vlastné náklady
Vlastné pohľadávky:	Menovitá hodnota
Kúpené pohľadávky:	Obstarávacia cena
Krátkodobý finančný majetok:	Obstarávacia cena
Záväzky vrátane rezerv:	Menovitá hodnota
Dlhopisy:	Menovitá hodnota
Pôžičky a úvery:	Menovitá hodnota
Derivátové operácie:	Menovitá hodnota

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Obrázok 4 je použitý z poznámok inej účtovnej jednotky a môžeme na ňom vidieť, že účtovná jednotka uvádza spôsob ocenenia pre každý druh majetku, resp. záväzkov podľa prílohy k opatreniu o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky. Napriek tomu, že používajú správne termíny ako „obstarávacia cena“, „vlastné náklady“, resp. „menovitá hodnota“, sa aj tu nachádzajú nesprávne informácie. Prvou takou neužitočnou informáciou je informácia, že účtovná jednotka oceňuje majetok obstarávacou cenou, pričom by mali rozpísať čo zahŕňa obstarávacia cena, čiže kúpna cena majetku plus náklady súvisiace s obstaraním majetku a všetky zníženia tejto obstarávacej ceny. Ďalšia nesprávne uvedená informácia je, že záväzky vrátane rezerv oceňuje menovitou hodnotou. Pri záväzkoch to síce platí, ale pri rezervách nie. Rezerva je záväzok s neistým časovým vymedzením, resp. výškou, tvorí sa na krytie známych rizík alebo strát z podnikania. To znamená, že keď má neistú výšku, nemôže sa oceňovať menovitou hodnotou. Na ocenenie rezerv sa používa očakávaná výška záväzku v budúcnosti. Túto informáciu uviedlo správne len 20 % percent nami analyzovaných účtovných jednotiek. Až 40 % účtovných jednotiek nevykazovalo v súvahe žiadne rezervy, preto neuviedli spôsob oceňovania, 25 % účtovných jednotiek uviedlo, že rezervy oceňuje menovitou hodnotou, resp. zastaraným názvom nominálnou hodnotou, podobne ako účtovná jednotka na obrázku. Ostatné účtovné jednotky vykazovali

v súvahe na strane pasív krátkodobé rezervy, v poznámkach uviedli síce oceňovanie záväzkov, lenže nešpecifikovali oceňovanie rezerv. Informácia o oceňovaní rezerv bola veľmi nedostatočne prezentovaná v poznámkach mikro účtovných jednotiek.

Medzi krátkodobý finančný majetok patria peniaze v hotovosti, bankové účty, ceniny, ekvivalenty peňažných hotovostí (poukážky, šeky), majetok účtovaný v účtovej skupine 25, medzi ktorý patria krátkodobé cenné papiere, vlastné akcie, vlastné obchodné podiely a vlastné dlhopisy. Peniaze v hotovosti, bankové účty a ceniny sa podľa zákona o účtovníctve oceňujú menovitou hodnotou, čiže táto účtovná jednotka uvádza nesprávny spôsob oceňovania toho druhu majetku.

Obrázok 5: Spôsob oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov 3

Popis položky	Ocenenie majetku a záväzkov
Dlhodobý nehmotný majetok	
Dlhodobý hmotný majetok	Dlhodobý hmotný majetok obstaraný kúpou sa oceňuje obstarávacou cenou, ktorá zahŕňa cenu obstarania a náklady súvisiace s obstaraním (clo, prepravu, montáž, poistné a pod.).
Dlhodobý finančný majetok	
Zásoby	Nakupované zásoby oceňoval podnik obstarávacou cenou v zložení cena obstarania vrátane dopravné, provízie, poistné, clo.
Pohľadávky	Pohľadávky sa pri ich vzniku oceňujú ich menovitou hodnotou; postúpené pohľadávky a pohľadávky nadobudnuté vkladom do základného imania sa oceňujú obstarávacou cenou, vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním. Toto ocenenie sa znižuje o pochybné a nevyžiteľné pohľadávky.
Krátkodobý finančný majetok	Peňažné prostriedky a ceniny sa oceňujú ich menovitou hodnotou. Krátkodobý finančný majetok sa oceňuje obstarávacou cenou. Zníženie ich hodnoty sa vyjadruje opravou položkou.
Záväzky vrátane rezerv, dlhopisov, pôžičiek, úverov	Rezervy sú záväzky s neurčitým časovým vymedzením alebo výškou, tvoria sa na krytie známych rizík alebo strát z podnikania. Oceňujú sa v očakávanej výške záväzku. Záväzky pri ich vzniku sa oceňujú menovitou hodnotou. Záväzky pri ich prevzatí sa oceňujú obstarávacou cenou. Ak sa pri inventarizácii zistí, že suma záväzkov je iná ako ich výška v účtovníctve, uvedú sa záväzky v účtovníctve a v účtovej závierke v tomto zistenom ocenení.

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Obrázok 5 je posledný obrázok, ktorý súvisí so spôsobom oceňovania majetku. Vidíme, že účtovná jednotka nemá náplň pre oceňovanie dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého finančného majetku, napriek tomu, že túto skutočnosť neuviedla v poznámkach, vieme to vyčítať zo súvahy, v ktorej nevykazuje žiadne položky dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého finančného majetku. Táto účtovná jednotka má správne rozpísané, čo tvorí obstarávaciu cenu aj s konkrétnymi nákladmi (clo, preprava, montáž,

poistné, a pod.), správne uviedli aj oceňovanie postúpených pohľadávok, resp. pohľadávok nadobudnutých vkladom do základného imania, oceňovanie peňažných prostriedkov a cenín, krátkodobého finančného majetku, ktorého zníženie hodnoty upravujú opravné položky. Ako jedna z mála účtovných jednotiek uviedla aj správne oceňovanie vyššie spomínaných rezerv.

Dve mikro účtovné jednotky vykázali v poznámkach prázdnu tabuľku, ktorá mala informovať o oceňovaní majetku a záväzkov, čím nesplnili svoju povinnosť stanovenú opatrením o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky.

Takmer polovica účtovných jednotiek z nášho prieskumu uviedla aj informáciu o spôsobe účtovania zásob. Väčšina z účtovných jednotiek využila možnosť používať účtovanie zásob spôsobom B, iba jedna účtovná jednotka účtovala o zásobách spôsobom A.

Ďalšou informáciou bol spôsob oceňovania úbytku zásob rovnakého druhu. Túto informáciu uviedla približne tretina účtovných jednotiek. Najčastejšie používané spôsoby boli metóda FIFO a metóda váženého aritmetického priemeru. Jedna účtovná jednotka uviedla, že používa iný spôsob oceňovania úbytku zásob rovnakého druhu, ale bližšie ho nešpecifikovala.

Podľa článku II odsek 3 opatrenia o účtovnej zvierke mikro účtovných jednotiek musí účtovná jednotka uviesť spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, kde uvádza dobu odpisovania, použité sadzby odpisov a použité metódy odpisovania. Túto informáciu neuviedli všetky účtovné jednotky, resp. uviedli neúplné informácie. Spôsob vykazovania tejto informácie bol rôzny, prevládala však najmä tabuľková forma, resp. textová forma.

Obrázok 6: Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy majetku

Čl. II (3) Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého majetku

Čl. II (3) Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého majetku

- Dlhodobý nehmotný majetok: odpisový plán účtovných odpisov vychádzal z požiadavky zákona č. 431/2002 o účtovníctve. Majetok sa odpisoval počas predpokladanej doby používania zodpovedajúcej spotrebe budúcich ekonomických úžitkov z majetku. Odpisové sadzby pre účtovné a daňové odpisy dlhodobého nehmotného majetku sa rovnajú.
- Dlhodobý hmotný majetok: odpisový plán účtovných odpisov sa zostavil interným predpisom, v ktorom sa vychádzalo z predpokladaného opotrebenia zaradovaného majetku zodpovedajúceho bežným podmienkam jeho používania. Účtovné a daňové odpisy sa nerovnajú.
- Dlhodobý hmotný majetok: odpisový plán účtovných odpisov sa zostavil interným predpisom, v ktorom sa vychádzalo z metód používaných pri vyčísľovaní daňových odpisov. Účtovné a daňové odpisy sa rovnajú.

Odpisový plán bol ovplyvnený týmito skutočnosťami:

Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku

Druh majetku	Doba odpisovania	Sadzba odpisov	Odpisová metóda
--------------	------------------	----------------	-----------------

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Na obrázku 6 vidíme, že účtovná jednotka uviedla, že odpisový plán zostavila v súlade s vnútorných predpisom – účtovné a daňové odpisy sa rovnajú. Pod touto informáciou sa nachádza tabuľka, v ktorej sa ale nenachádzajú žiadne údaje. Účtovná jednotka teda neuviedla dobu odpisovania, sadzbu odpisov a odpisovú metódu pre jednotlivé druhy majetku.

Viac ako polovica účtovných jednotiek uvádza, že účtovné a daňové odpisy sa rovnajú. Iba 10 % účtovných jednotiek uviedlo, že účtovné a daňové odpisy sa nerovnajú, ale nešpecifikovali ďalej, ako zostavili odpisový plán pre jednotlivé druhy odpisovaného majetku.

Niektoré účtovné jednotky uvádzajú aj spôsob účtovania dlhodobého nehmotného majetku, ak jeho obstarávacia cena je nižšia ako 2 400 eur, resp. hnutel'ného dlhodobého hmotného majetku, ak je jeho obstarávacia cena nižšia ako 1700 eur.

Narazili sme aj na účtovné jednotky, ktoré napriek tomu, že v súvahe vykazujú dlhodobý nehmotný alebo dlhodobý hmotný majetok, tak neuviedli v poznámkach žiadnu informáciu o spôsobe tvorby odpisového plánu pre tieto jednotlivé druhy majetku. Nesplnili tým požiadavku, ktorú stanovuje opatrenie o účtovnej závierke mikro účtovných jednotiek.

Mikro účtovné jednotky uvádzali k článku II odseku 4, 5, 6 – informácie o zmenách účtovných zásad, dotáciách a účtovaní opravy významných chýb minulých období alebo bežného obdobia len veľmi málo informácií. Informáciu o zmene účtovných zásad s uvedením ich dôvodu a vyčíslením vplyvu na majetok, vlastné imanie a záväzky uviedli len 2 účtovné jednotky. Jedna účtovná jednotka uviedla, že mení typ účtovnej závierky z dôvodu zmeny zatriedenia účtovnej jednotky medzi mikro účtovné jednotky. Druhá účtovná jednotka uviedla nasledujúcu informáciu: „V roku 2014 spoločnosť zrušila metódu oceňovania vlastného imania. Dôvodom zmeny bol prechod na mikro účtovnú jednotku. V roku 2017 nenastali žiadne zmeny v účtovných metódach a zásadách.“ Podľa nášho názoru ide o zrušenie metódy vlastného imania pri oceňovaní cenných papierov, ale účtovná jednotka nesprávne naformulovala túto informáciu v poznámkach.

K odseku 5 uviedla informáciu o dotáciách iba jedna účtovná jednotka. Táto informácia sa týkala skutočnosti, že má poskytnutú dotáciu od úradu sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi vo výške 2 995 eur.

K poslednému odseku článku II – informácie o účtovaní významných chýb minulých období alebo bežného obdobia neuviedla ani jedna účtovná jednotka užitočnú informáciu.

Obrázok 7: Odsek 4, 5, 6 článku II poznámok mikro účtovných jednotiek

4. Zmeny účtovných zásad a zmeny účtovných metód s uvedením dôvodu týchto zmien a vyčíslením ich vplyvu na finančnú hodnotu majetku, záväzkov, základného imania a výsledku hospodárenia účtovnej jednotky: *UJ nemá obsahovú náplň*

5. Informácie o dotáciách a ich oceňovanie v účtovníctve: *UJ nemá obsahovú náplň*

6. Informácie o účtovaní významných opráv chýb minulých účtovných období v bežnom účtovnom období s uvedením vplyvu na nerozdelený zisk minulých rokov alebo neuhradenú stratu minulých rokov; súčasne sa môže uviesť aj účtovanie nevýznamných chýb minulých účtovných období v bežnom účtovnom období s uvedením vplyvu na výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia: *UJ nemá obsahovú náplň*

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Ako vidno z obrázku 7, väčšina účtovných jednotiek neuviedla informácie k článku 4, 5 a 6, resp. uviedla informáciu, že nemá obsahovú náplň pre túto časť. Účtovné jednotky uviedli buď slovné „účtovná jednotka nemá obsahovú náplň pre túto časť“, „nie je“, „neúčtovala“, alebo uviedli prázdne tabuľky k týmto častiam. Niektoré účtovné jednotky však neuviedli vôbec žiadnu informáciu, odpisový plán bol poslednou informáciou, ktorú uviedli vo svojich poznámkach. Tieto účtovné jednotky neuviedli ani informácie k článku III – Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát.

K článku III celkovo účtovné jednotky vykazovali málo užitočných informácií. Veľmi často uvádzali opäť už vyššie spomínanú vetu „účtovná jednotka nemá obsahovú náplň pre túto časť“, resp. podobné vyjadrenie.

Prvý odsek článku III je zameraný podľa prílohy opatrenia o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky na informácie o sume a dôvodoch vzniku jednotlivých položiek nákladov alebo výnosov, ktoré majú výnimočný rozsah alebo výskyt, napríklad výnosy z predaja podniku alebo časti podniku, náklady z dôvodu predaja podniku alebo časti podniku, škody z dôvodu živelných pohrôm. K tejto časti uviedlo až 85 % mikro účtovných jednotiek, že nemá náplň pre túto položku.

Obrázok 8: Informácie o sume a dôvodoch vzniku jednotlivých položiek nákladov a výnosov

Čl. III Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát

1) Informácia o sume a dôvodoch vzniku jednotlivých položiek nákladov alebo výnosov, ktoré majú výnimočný rozsah alebo výskyt

Popis nákladov a výnosov	Dôvod vzniku	Eur
prepravné služby	tržby	284854,00
pohonné hmoty	náklady	78301,00
materiál na automobily	náklady	107893,00
mzdové náklady	náklady	57263,00

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Spôsobom, ako vidíme na obrázku 8, vykazovala jedna mikro účtovná jednotka informácie o výške výnosov a nákladov, ktoré majú výnimočný rozsah. Uviedla sumu výnosov a popis, za akú službu ich dosiahla, táto suma sa rovná sume vo výkaze ziskov a strát. Táto účtovná jednotka nedosahovala iné tržby. Uviedla aj rozdelenie nákladov, ktoré pre účtovnú jednotku predstavujú najväčšie zaťaženie.

Ďalšia účtovná jednotka vykazovala rozdelenie nákladov na náklady za poskytnuté služby, ostatné náklady z hospodárskej činnosti a osobné náklady. Tieto tri skupiny nákladov ďalej rozdelila na sumy významných položiek týchto nákladov. Uviedla napríklad akú sumu nákladov za služby tvoria odborné vyšetrenia, poštové služby, nájomné, telefón, internet a opravy a udržiavanie. Takýmto istým spôsobom rozdelili aj ostatné náklady z hospodárskej činnosti – na náklady za spotrebu materiálu, energií a pohonných hmôt, daň z motorových vozidiel, poplatky RTVS, povinné zmluvné poistenie, havarijné poistenie a odpis pohľadávky. Osobné náklady rozdelila na osobné náklady na závislú činnosť, sociálne poistenie, zdravotné poistenie a iné osobné náklady. Táto účtovná jednotka uviedla aj informáciu o výške bankových poplatkov v sume 144 eur, výdavky budúcich období na daň motorových vozidiel v sume 101 eur a kreditné úroky vo výške 1 euro. Nemyslíme si, že sú to náklady s výnimočným rozsahom, ale účtovná jednotka možno vyhodnotila túto informáciu ako významnú.

Iná účtovná jednotka uviedla rozdelenie majetku, vlastného imania a záväzkov, ktoré vykázala v účtovnej hodnote. Túto informáciu uviedla opisnou formou. Všetky údaje, ktoré uviedla, môžeme však v tom istom ocenení nájsť aj v súvahe, tým pádom si myslíme, že táto

informácie nie je dôležitá v poznámkach. Navyše účtovná jednotka uviedla túto informáciu v nesprávnom odseku.

Odsek 2 článku III je zameraný na celkovú sumu dlhodobých záväzkov, teda záväzkov so zostatkovou dobou splatnosti nad 5 rokov, a na celkovú sumu zabezpečených záväzkov a spôsob ich zabezpečenia. K tomuto odseku uviedla opäť väčšina účtovných jednotiek, že nemá obsahovú náplň. Našli sa však aj účtovné jednotky, ktoré uviedli rozdelenie záväzkov.

Približne 80 % účtovných jednotiek uviedla informáciu o záväzkoch so splatnosťou dlhšou ako 5 rokov alebo o zabezpečených záväzkoch. Avšak z týchto účtovných jednotiek mala takéto záväzky iba jedna účtovná jednotka (obrázok 9).

Obrázok 9: Informácie o záväzkoch so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov

Čl. III (2) a) Celková suma záväzkov so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov

Spoločnosť eviduje záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov. Záväzky voči zamestnancom, daňové záväzky, záväzky z obchodného styku su do jedného roka. Na dlhodobých záväzkoch spoločnosť eviduje dlhodobé pôžičky voči spoločníkom v hodnote 22000 Eur, dlhodobé záväzky z obchodného styku podľa ZoD 4957.-Eur a záväzky so sociálneho fondu 828.- Eur.

Čl. III (2) a) Celková suma záväzkov so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov

Názov položky	Celková hodnota
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti nad päť rokov z obchodného styku ZoD	4 957
záväzky voči spoločníkom dlhodobé pôžičky	22 000
záväzky so SF	828

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Na obrázku 9 vidíme, že spoločnosť opisnou formou uviedla rozdelenie záväzkov na krátkodobé a dlhodobé záväzky. V tabuľke uviedla záväzky so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov, ktoré rozdelila na záväzky z obchodného styku, voči spoločníkom (dlhodobé pôžičky) a záväzky zo sociálneho fondu.

Niektoré účtovné jednotky rozdelili záväzky na krátkodobé a dlhodobé a uviedli ich štruktúru prostredníctvom tabuľky, ako vidíme na obrázku 10. V tabuľke sa nachádza presnejšie rozdelenie záväzkov. Krátkodobé záväzky sú rozdelené na záväzky pred lehotou splatnosti, so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka a záväzky po lehote splatnosti. Dlhodobé záväzky sú rozdelené na záväzky so zostatkovou dobou splatnosti od jedného do päť rokov a záväzky so zostatkovou dobou splatnosti nad 5 rokov. Ako vidíme, takýto druh záväzku účtovná jednotka nevykazuje.

Obrázok 10: Rozdelenie záväzkov

Názov položky	Bežné účtovné obdobie
Záväzky po lehote splatnosti	3 820
Záväzky do lehoty splatnosti so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka	36 437
Krátkodobé záväzky spolu	40 257
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti od jedného do piatich rokov vrátane	19 858
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti viac ako päť rokov	
Dlhodobé záväzky spolu	19 858
Krátkodobé a dlhodobé záväzky spolu	60 115

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Informácie k druhej časti tohto odseku, a teda o zabezpečených záväzkoch, spôsobe a opise zabezpečenia mikro účtovnej jednotky neuvádzali, okrem tradičného „nemá náplň“. Iba jedna mikro účtovná jednotka uviedla k tejto časti nasledujúcu vetu „Záväzky voči lízingovej spoločnosti sú zabezpečené samotným predmetom lízingu. Ostatné záväzky nie sú zabezpečené.“

Nasleduje odsek 3 článku III, ktorý je zameraný na vlastné akcie, konkrétne dôvod nadobudnutia vlastných akcií, počet a hodnotu nadobudnutých akcií počas účtovného obdobia, percentuálny podiel na základnom imaní a pod. K tejto časti neuviedla žiadna účtovná jednotka informácie, je to z dôvodu, že žiadna účtovná jednotka nevlastnila vlastné akcie. Väčšina účtovných jednotiek, ktoré sme využili v našej analýze sú spoločnosti s ručením obmedzeným, len máloktorá je akciová spoločnosť, to znamená, že tieto mikro účtovné jednotky nevydávajú akcie.

K odseku 4, podobne ako k odseku 3, uviedla každá účtovná jednotka z nášho prieskumu, že nemá obsahovú náplň pre túto časť, resp. neuviedla vôbec žiadnu informáciu. V tomto odseku účtovná jednotka informuje o orgánoch účtovnej jednotky, a to konkrétne o výške jednotlivých záruk a pôžičiek pre členov štatutárneho, dozorného alebo iného orgánu, podmienok, za akých im boli záruky a pôžičky poskytnuté.

Nasleduje odsek 5, ktorý sa zaoberá celkovou sumou významných finančných povinností, ktoré sa nevykazujú v súvahe, celkovej sume významných podmienených záväzkov, celkovej sume významných podmienených záväzkov voči dcérskej účtovnej

jednotke a celkovej sume významných podmienených záväzkov vyplývajúcich z dôchodkových programov pre zamestnancov.

Odsek 5 pokračoval v trende odsekov 3 a 4. Mikro účtovné jednotky väčšinou uviedli informácie ako: „Spoločnosť neviduje žiadne finančné povinnosti, ktoré sa nevykazujú v súvahe.“ „Spoločnosť nemá vedomosť o žiadnych podmienených záväzkoch spoločnosti.“ „Spoločnosť neviduje, ani neúčtuje o žiadnych významných povinnostiach vyplývajúcich z dôchodkových programov pre zamestnancov.“ „Spoločnosť nemá obsahovú náplň pre túto časť.“

Jedna mikro účtovná jednotka uviedla k tejto časti, že má významný podmienený záväzok voči spoločníkovi, takýmto spôsobom: „Spoločnosť má záväzok voči spoločníkom z dlhodobých pôžičiek: 10000.- Eur Zaclona Ernest, Ing. Lampa Jozef 12000.- Eur.¹“

Obrázok 11: Informácie o celkovej sume významných finančných povinností

Čl. III (5) d) Informácie o celkovej sume významných finančných povinností a významných podmienených záväzkov voči dcérskej účt. jednotke a účt. jednotke s podstatným vplyvom

Spoločnosť vykonáva pre dcersku spoločnosť účtovnícke služby

Čl. III (5) d) Informácie o celkovej sume významných finančných povinností a významných podmienených záväzkov voči dcérskej účtovnej jednotke a účtovnej jednotke s podstatným vplyvom

Názov položky	Hodnota
účtovnícke služby	1 200
Spolu	1 200

Zdroj: Poznámky vybranej mikro účtovnej jednotky (registeruz.sk)

Z obrázku 11 vidíme, že spoločnosť vykonáva pre dcersku spoločnosť účtovnícke služby, tým pádom to je pre túto mikro účtovnú jednotku pohľadávka a nemôže to byť pre túto účtovnú jednotku záväzok. Potom táto účtovná jednotka nemá obsahovú náplň pre túto časť a nemusí túto informáciu uvádzať v poznámkach.

K poslednému odseku 6, ktorý je aj poslednou časťou poznámok mikro účtovnej jednotky podľa opatrenia o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky, opäť mikro účtovné jednotky uvádzali iba informáciu, že nemajú náplň pre túto časť. Tento článok je zameraný na právo poskytovať služby vo verejnom záujme, pričom sa uvádza aj akákoľvek náhrada za tieto služby, informácie o účtovných zásadách a všetkých druhoch takejto činnosti.

Niektoré účtovné jednotky uviedli do poznámok ešte jednu časť – „miesto pre ďalšie záznamy“, dokonca aj tam uviedli už tradičnú frázu „účtovná jednotka nemá obsahovú

¹ Mená spoločníkov boli z hľadiska ochrany osobných údajov zmenené.

náplň“. Iba jedna účtovná jednotka do tejto časti uviedla aj nejakú informáciu, a to informáciu o personálne prepojených osobách a spriaznených osobách, ako aj to, že v roku 2017 nevyplácala táto spoločnosť podiely na zisku.

V našom prieskume sa nachádzali aj účtovné jednotky, ktorých poznámky vôbec nekorešpondovali s obsahovými požiadavkami podľa prílohy k opatreniu o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky. Tieto účtovné jednotky majú síce vytvorené poznámky pre mikro účtovnú jednotku, ale nachádza sa v nich veľa informácií navyše, ale veľa informácii, ktoré vyžaduje opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky tu chýba, napr. účtovná jednotka vykazuje informácie o zložkách krátkodobého finančného majetku, o druhu a spôsobe tvorby, použití a zrušení rezerv, o záväzkoch zo sociálneho fondu, prehľad o pohybe vlastného imania. Naopak, nevykazuje vôbec informácie týkajúce sa odpisového plánu, odpisovej sadzby, odpisovej metódy, dotáciách a informácie k celému článku III – *Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát* okrem informácií o záväzkoch so zostatkovou dobou splatnosti viac ako päť rokov.

3.4 Výsledky analýzy poznámok mikro účtovných jednotiek

Mikro účtovné jednotky vykazujú v účtovnej závierke značne menej informácií, ako vykazujú malé, resp. veľké účtovné jednotky. Napriek tomu si veľa účtovných jednotiek, ktoré môžu byť zaradené do veľkostnej kategórie mikro účtovných jednotiek zvolilo, že budú viesť účtovníctvo a zostavovať účtovnú závierku ako malé účtovné jednotky. Dovoľuje im to právna úprava.

Videli sme, že už v súvahe a výkaze ziskov a strát vykazujú informácie zjednodušene oproti ostatným veľkostným typom účtovných jednotiek. V súvahe aj vo výkaze ziskov a strát mikro účtovné jednotky agregujú jednotlivé účty do súvahových položiek, resp. do položiek výkazu ziskov a strát. Na strane aktív v súvahe vykazujú hodnotu majetku iba v hodnote netto. To znamená, že aj keď mikro účtovná jednotka vlastní a využíva nejaký dlhodobý odpisovaný majetok, a tento majetok už úplne odpísala, nemá povinnosť ho vykazovať v súvahe.

Veľakrát sa stalo, že niektoré súvahové položky boli neprirodzene veľké, napr. ostatné krátkodobé záväzky, keď tvorili takmer 90 % z celkovej sumy krátkodobých záväzkov podniku. Takéto informácie by mali byť ďalej vysvetlené v poznámkach. Keďže súvaha a výkaz ziskov a strát sú v omnoho jednoduchšej forme, bolo by vhodné, keby mikro účtovné jednotky objasnili mnohé skutočnosti v poznámkach.

Poznámky mikro účtovných jednotiek sú takisto obsahovo aj rozsahovo jednoduchšie ako poznámky malých a veľkých účtovných jednotiek. Podľa nášho názoru poznámky mikro účtovných jednotiek nie sú užitočné pre používateľov účtovníctva pre ich nízke obsahové požiadavky. Taktiež sme pri analýze zistili, že v poznámkach mikro účtovných jednotiek sa nachádza veľa nejasností, nepresností a chýb.

Ako prvé by sme zmienili, že jediná informácia, ktorú vykázala každá mikro účtovná jednotka v poznámkach v našej analýze bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov, je to zrejme z dôvodu, že je jednou z troch kritérií, ktorou sa posudzuje z hľadiska zatriedenia do veľkostných skupín účtovných jednotiek.

V časti oceňovanie majetku, vlastného imania a záväzkov sa nachádzali zastarané termíny, mikro účtovné jednotky uviedli zlé oceňovacie veličiny, resp. vôbec neuviedli, ako oceňujú majetok, aj keď je to požiadavka podľa opatrenia o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky.

V časti odpisovanie dlhodobého hmotného majetku taktiež často neuviedli odpisový plán, odpisové sadzby a metódu odpisovania, aj keď v súvahe vykazovali dlhodobý odpisovaný majetok.

Najčastejšie sa vyskytujúcou frázou v poznámkach tejto veľkostnej kategórie účtovných jednotiek bola fráza „účtovná jednotka nemá obsahovú náplň pre túto časť“. Viac ako polovica mikro účtovných jednotiek uviedla túto frázu k článku II odseku 4, 5, 6 a k celému článku III. Niektoré mikro účtovné jednotky dokonca vykazovali informácie len po časť odpisovanie dlhodobého majetku a neuviedli žiadne ďalšie informácie.

Záver

Hlavným cieľom bakalárskej práce bola podrobná analýza poznámok, ako tretej neoddeliteľnej súčasti účtovnej závierky, podnikateľských mikro účtovných jednotiek za účelom komparácie teoretických východísk pre zostavenie účtovnej závierky s praktickou aplikáciou v konkrétnych vybraných podnikateľských účtovných jednotkách. Na dosiahnutie hlavného cieľa sme museli splniť čiastkové ciele. Prvým čiastkovým cieľom bolo zistiť, aké obsahové požiadavky stanovuje právna úprava účtovníctva v Slovenskej republike pre mikro účtovné jednotky.

Pokračovali sme analýzou celých účtovných závierok náhodne vybraných mikro účtovných jednotiek a analyzovali sme informácie v súvahe a výkaze ziskov a strát, ktoré sú nejasné a mali by byť ďalej vysvetlené v poznámkach.

Ďalej sme hodnotili užitočnosť vykázaných informácií v poznámkach a ich správnosť.

Výsledkom našej práce je dôkladná analýza poznámok mikro účtovných jednotiek. Zistili sme, že informácie, ktoré vykazujú mikro účtovné jednotky v poznámkach sú značne jednoduchšie, ako musia vykazovať malé a veľké účtovné jednotky. Dôvodom tejto skutočnosti je transpozícia smernice o účtovných závierka do slovenskej právnej úpravy, ktorej hlavným cieľom je „najskôr myslieť na malých“ a zjednodušiť zostavovanie účtovnej závierky pre menšie účtovné jednotky.

Táto skutočnosť viedla k tomu, že niektoré účtovné závierky strácajú schopnosť zobrazovať verný a pravdivý obraz účtovníctva. Je to z dôvodu, že už v súvahe a výkaze ziskov a strát mikro účtovné jednotky vykazujú na jednom riadku veľkú skupinu účtov a tieto skutočnosti ďalej nevysvetlia v poznámkach. Mikro účtovné jednotky vykazujú majetok len v netto hodnote. To znamená, že niektoré mikro účtovné jednotky môžu vlastniť napr. stroj alebo automobil, ktorý je už úplne odpísaný ale v účtovnej závierke nie je vôbec vykázaný.

Poukázali sme na nesprávne vykazované informácie v poznámkach. Najčastejšou chybou mikro účtovných jednotiek bolo používanie zastaraných termínov, neuvedenie informácie, ktorú vyžadovalo opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky, konkrétne napr. spôsob oceňovania majetku, resp. záväzkov, napriek tomu že vykazovali tieto druhy majetku, resp. záväzkov v súvahe. Iný príklad je neuvedenie odpisového plánu, odpisových sadzieb a odpisových metód v poznámkach.

Len veľmi malé množstvo uviedlo v poznámkach všetky informácie, ktoré vyžaduje opatrenie o účtovnej závierke pre mikro účtovné jednotky. Táto skutočnosť je veľmi nepriaznivá, pretože mikro účtovné jednotky majú už aj tak veľmi malé obsahové požiadavky pre poznámky. Vo veľa prípadoch boli poznámky týchto mikro účtovných jednotiek neužitočné pre používateľov informácií účtovníctva. Mikro účtovné jednotky síce môžu vykazovať informácie v poznámkach aj nad rámec požiadaviek, ale túto možnosť využilo len veľmi malé množstvo účtovných jednotiek.

Poznámky mikro účtovných jednotiek neobsahujú takmer žiadne informácie, ktoré by doplnili súvahu, resp. výkaz ziskov a strát, to znamená, že majú takmer nulovú vypovedaciu schopnosť. Náš názor je, že ich zostavovanie je „zbytočné“, pretože neprinášajú pre používateľov informácií z účtovníctva takmer žiadne dodatočné informácie, ktoré by viedli k zvýšeniu užitočnosti informácií prezentovaných v účtovnej závierke pre rozhodovacie potreby používateľov informácií z účtovníctva.

Zoznam použitej literatúry

Knihy:

1. ŠLOSÁROVÁ, A. 2016. *Účtovníctvo*. Bratislava: Wolters Kluwer s. r. o., 2016, 296 s. ISBN 987-80-8168-44-9.
2. ŠLOSÁROVÁ, A. – BLAHUŠIAKOVÁ M. 2017. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2017. 440 s. ISBN 978-80-8168-589-7.
3. ŠLOSÁROVÁ, A. : *Analýza účtovnej závierky*. Doplnujúci učebný text. Bratislava: EKONÓM, 2016 134 s., ISBN: 978-80-225-4222-7

Články:

1. BLAHUŠIAKOVÁ, M. 2018: Sú informácie prezentované v účtovnej závierke mikro účtovnej jednotky dostatočne užitočné pre ich používateľov? In *Ekonomika informatika*. ISSN 1336-3514, r. 16, č.1 s. 15-26

Zákony a opatrenia:

1. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
2. Opatrenie MF SR č 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.
3. Opatrenie MF SR z 3. decembra 2014 č. MF/23378/014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre malé účtovné jednotky, v znení neskorších predpisov.
4. Opatrenie MF SR z 3. decembra 2014 č. MF/23377/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu, v znení neskorších predpisov.

5. Opatrenie MF SR z 11. decembra 2013 č. MF/15464/2013-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky, v znení neskorších predpisov.
6. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34 z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS v znení neskorších predpisov.
7. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

Internetové zdroje:

1. www.finstat.sk
2. www.registeruz.sk